

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعادل و تراجیح)

قاعده جمع مهما امکان ۲

جلسه ۴۱۵

استاد شفیعی

بحث در قاعده «الجمع...» بود، گفته شد که این قاعده مشهور است، ولی به نظر مصنف این قاعده شامل جمع تبرعی نمی‌شود و مقصود از این قاعده فقط جمع عرفی است. برای اثبات این مطلب بیان شبهه برهانی اقامه شده است، به بیان ذیل:

حالات اربعه تعارض

۱. هر دو دلیل مقطوع الدلاله و مظنون السند باشند.
۲. هر دو مظنون الدلاله و مقطوع السند باشند.
۳. یکی مقطوع الدلاله و مظنون السند و دلیل دیگر مظنون الدلاله و مقطوع السند باشند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv هر دو مظنون الدلاله و السند باشند.

نکته:

اگر یکی، یا هر دو دلیل، مقطوع الدلالت و سند باشند، دیگر تعارضی نخواهد بود اگر یکی مقطوع الدلالت و السند بود، و دیگری مظنون الدلالت و السند، اینجا هم تعارضی نیست، چون مقطوع مقدم است. بر این اساس قاعده جمع در این موارد جاری نمی‌شود.

صورت اول:

در این صورت به خاطر این که دلالت‌ها قطعی است، نمی‌توان جمع دلالتی نمود لذا قاعده جمع در

ImamSadiq.tv این صورت جاری نمی‌شود. باید یا از مرجحات سندی استفاده شود، و اگر نشد، نوبت به تساقط یا

تخییر می‌رسد.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

صورت دوم

مقطوع السند و مظنون الدلالت، مانند: دو خبر متواتر یا دو آیه، طرح هر دو بدلیل مقطوع السند بودن، معقول نیست پس باید تصرف در ناحیهی دلالت نمود جریان اصالت الظهور در هر دو نیز معقول نیست، زیرا این دو تکاذب در ظهور دارند در این قسم جمع عرفی محقق می شود، به این نحو که یکی از این دو دلیل معین، قرینهی برای دیگری بشود یا هر یک از این دو، قرینهی برای تصرف در دیگری بشود و نتیجه این جمع، ایجاد یک ظاهری است که می توان به آن اخذ کرد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv